

22 Οκτωβρίου, 1990

[ΣΑΒΒΙΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ/στές]

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΟΡΦΟΥ,

Εφεσείοντες,

v.

ΧΡΗΣΤΟΥ ΣΚΑΠΟΥΛΗ,

Εφεσίβλητου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7246).

-
- 5 Ανακούφιση οφειλετών — Πληγείς οφειλέτης — Οι Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωριναί Διατάξεις) Νόμοι, 1979-1985 — Ως εκ της κοινωνικής αποστολής των η προσέγγιση δεν μπορεί να αγνοεί πραγματικότητα — Από την ώρα που έγινε εύρημα μη αμφισβητηθέν ότι το εισόδημα από ακίνητο στην Μόρφου είχαν ο αιτητής, η ιδιοκτησία του ακινήτου από τον πατέρα του και η για σκοπούς φόρου εισοδήματος δήλωση ότι το εκ του κτήματος εισόδημα ανήκε στον πατέρα του αιτητή είναι γεγονότα άσχετα με την υπόθεση.
- 10 Ανακούφιση οφειλετών — Πληγείς οφειλέτης — Οι Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωριναί Διατάξεις) Νόμοι, 1979-1985 — Το επίδικο θέμα είναι τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των διαδίκων σε σχέση με την συγκεκριμένη οφειλήν (*Tryfon and Another v. Famagusta Shipping Co (1957) Ltd. (1981) 1 C.L.R 137* και
- 15 *Evangelou and Another v. Ambizas (1982) 1 C.L.R. 41* παρετέθησαν με επιδοκιμασίαν.

20 Στην υπόθεση αυτήν το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την έφεση, αφού προηγουμένως διεπίστωσε ότι με βάση τα πραγματικά του ευρήματα, που δεν αμφισβητήθηκαν, το πρωτόδικο Δικαστήριο ορθά προσήγγισε τα ενώπιόν του ζητήματα.

Η Έφεση απορρίπτεται με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Tryfon and Another v. Famagusta Shipping Co (1957) Ltd (1981) 1 C.L.R 137

Evangelou and Another v. Ambizas (1982) 1 C.L.R 41.

Έφεση.

Έφεση από τους καθ' ων η αίτηση κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Χατζηχαμπής, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 17 Σεπτεμβρίου, 1986 (Αρ. Αίτησης 106/84) με την οποία ο αιτητής αναγνωρίστηκε ως πληγείς οφειλέτης και το δικαίωμα των καθ' ων η αίτηση να εισπράξουν το οφειλόμενο σ' αυτούς χρέος αναστάληκε. 5

A. Παντελίδης, για τους εφεσείοντες.

Γ. Κορφιώτης, για τον Εφεσίβλητο. 10

Cur. adv. vult.

ΣΑΒΒΙΔΗΣ, Δ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Ι. Πογιατζής.

ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ: Η παρούσα έφεση στρέφεται εναντίον της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, ημερομηνίας 17 Σεπτεμβρίου 1986, με την οποία ο εφεσίβλητος αναγνωρίστηκε ως πληγείς οφειλέτης εν τη εννοία των περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμων του 1979 έως 1985, το δε δικαίωμα των εφεσεϊόντων να εισπράξουν από τον εφεσίβλητο το οφειλόμενο σ' αυτούς χρέος αναστάληκε. 15
20

Τα γεγονότα είναι σε συντομία τα εξής: Ο εφεσίβλητος κατάγεται από τη Μόρφου και κατά τον αμέσως προηγούμενο της εισβολής χρόνο ήταν κάτοικος Λευκωσίας, εργαζόταν δε ως καθηγητής με μηνιαίο μισθό £190. Όλα τα ουσιώδη γεγονότα είναι παραδεκτά. Εκτός από το μισθό του ο εφεσίβλητος είχε εισοδήματα από επιχείρηση καλλιέργειας εσπεριδοειδών στη Μόρφου. Είχε επενδύσει για το σκοπό αυτό χρήματα για την αγορά τράκτορ και την εκσκαφή γεώτρησης. Για τους σκοπούς της επιχείρησης αυτής είχε συνάψει πριν την εισβολή δύο δάνεια. Ένα ύψους £800 από τους εφεσεϊόντες και άλλο ύψους £2,400 25
30

από την ΣΤΕΛΜΕΚ. Μετά το πρώτο έτος της εισβολής άρχισε η αποκοπή από το μισθό του ποσού £30 έως £40 μηνιαίως για την αποπληρωμή του δεύτερου δανείου. Η αίτηση του εφεσίβλητου να κηρυχθεί πληγείς οφειλέτης 5 αφορούσε το πρώτο δάνειο.

Η καλλιέργεια των εσπεριδοειδών γινόταν σε έκταση 14 σκαλών από τις οποίες μόνο 4 σκάλες περβόλι ήταν εγγεγραμμένες στο όνομα του εφεσίβλητου· η υπόλοιπη 10 έκταση 10 σκαλών ήταν μεν εγγεγραμμένη επ' ονόματι του πατέρα του, είχε όμως παραχωρηθεί στον εφεσίβλητο για τους σκοπούς της επιχείρησής του και το πρόσωπο που εισπραττε το εισόδημα της όλης παραγωγής των 14 σκαλών ήταν ο εφεσίβλητος και όχι ο πατέρας του, αν και ο 15 τελευταίος δήλωνε για σκοπούς του φόρου εισοδήματος ως δικό του το εισόδημα από την παραγωγή των 10 σκαλών. Το ετήσιο εισόδημα της επιχείρησης ήταν περίπου £2,000 έως £2,500 και τα ετήσια έξοδα περίπου £250. Τα κτήματα, στα οποία ο εφεσίβλητος διεξήγε την επιχείρησή 20 του, κατέχονται από το 1974 από τους Τούρκους εισβολείς και ολόκληρο το εισόδημά του από την επιχείρηση αυτή έχει έκτοτε απωλεσθεί. Για το έτος 1974 ο εφεσίβλητος είχε εισπράξει πριν την εισβολή μέρος της αξίας της παραγωγής του ανερχόμενο σε περίπου £1,500 από τις 25 οποίες περίπου £420 αναλογούσαν στις 4 σκάλες που ήταν εγγεγραμμένες στο δικό του όνομα.

Στην αγόρευσή του εκ μέρους των εφεσειόντων τόσο ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου όσο και ενώπιόν 30 μας ο κ. Παντελίδης απέδωσε μεγάλη σημασία στο γεγονός ότι 4 μόνο από τις 14 σκάλες περβόλι ήταν εγγεγραμμένες στο όνομα του εφεσίβλητου και παρά το γεγονός ότι δεν έχει αμφισβητήσει την ορθότητα του ευρήματος του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι ο εφεσίβλητος και όχι ο πατέρας του εισπραττε το εισόδημα από τις υπόλοιπες 10 35 σκάλες εσπεριδοειδών, επέμενε ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο όφειλε να είχε αγνοήσει το εισόδημα των 10 σκαλών και να εκτιμήσει το βαθμό επηρεασμού της επιχείρησης του εφεσίβλητου λαμβάνοντας υπόψη μόνο την απώλεια από τις 4 σκάλες εσπεριδοειδών που ήταν εγγε-

γραμμένες στο όνομα του εφesiβλητου. Αν το πρωτόδικο Δικαστήριο ενεργούσε κατ' αυτό τον τρόπο, πρόσθεσε ο κ. Παντελίδης, θα ήταν αδύνατο να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι, ένεκα μιας τόσο μικρής απώλειας, η επιχείρηση του εφesiβλητου είχε επηρεαστεί σε τέτοιο βαθμό ώστε να αδυνατεί να ανταποκριθεί στις συμβατικές του υποχρεώσεις, στοιχείο που ο εφesiβλητος πρέπει να αποδείξει πριν κηρυχθεί πληγείς οφειλέτης. Ο ισχυρισμός αυτός του κ. Παντελίδη αποτελεί και τον κυριότερο λόγο στον οποίο βασίζει την έφεσή του όπως έχει διαφανεί από τη συζήτηση ενώπιόν μας.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε τον ισχυρισμό αυτό του κ. Παντελίδη. Η απόρριψη αυτή μας βρίσκει απόλυτα σύμφωνους. Εφόσον το πρωτόδικο Δικαστήριο έχει ικανοποιηθεί από την ενώπιόν του μαρτυρία ότι, ανεξάρτητα από το γεγονός της δήλωσης για σκοπούς φόρου εισοδήματος και από το γεγονός ότι οι 10 σκάλες περβόλι ήταν εγγεγραμμένες στο όνομα του πατέρα του εφesiβλητου, το εισόδημά τους αποτελούσε εισόδημα της επιχείρησης του εφesiβλητου και όχι του πατέρα του, είναι παντελώς άσχετο αν οι 10 σκάλες ήταν εγγεγραμμένες επ' ονόματι του πατέρα του ή το δικό του. Η προσέγγιση που καθιερώνει ο περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμος, ως εκ της κοινωνικής αποστολής του, δεν είναι η δογματική προσέγγιση που εισηγείται ο κ. Παντελίδης η οποία αγνοεί την πραγματικότητα. Στην εξέταση της κάθε υπόθεσης κάτω από το φώς του Νόμου αυτού εκείνο που έχει μεγαλύτερη σημασία είναι οι πραγματικότητες που συνθέτουν τη ζωή του κάθε αιτητή όπως αποδεικνύονται ενώπιον του Δικαστηρίου.

Διαζευκτικά ο κ. Παντελίδης ισχυρίστηκε ότι και αν ακόμα ορθά λήφθηκε υπόψη το εισόδημα της φυτείας 14 σκαλών εσπεριδοειδών, το συμπέρασμα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι ο εφesiβλητος είναι πληγείς οφειλέτης εν τη εννοία του Νόμου είναι λανθασμένο, λαμβανομένου υπόψη του μικρού ύψους του χρέους αναφορικά με το οποίο εκδόθηκε η προσβαλλόμενη διαταγή και του γεγονότος ότι ο εφesiβλητος εξακολουθούσε και μετά την εισβο-

λή να εισπράττει το μισθό του καθηγητή ανερχόμενο σε £190 μηνιαίως. Το διαζευκτικό αυτό επιχείρημα αποτελεί την ουσία των λόγων αρ. 1 και 3 της έφεσης.

- 5 Το άρθρο 2 των περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμων 1979-1985, που ήταν σε ισχύ κατά τον ουσιώδη χρόνο, δίδει τον ακόλουθο ορισμό του όρου "πληγείς οφειλέτης":

- 10 "Πληγείς οφειλέτης" σημαίνει πάντα οφειλέτην του οποίου η εργασία ή επιχείρησις, λόγω της εκρύθμου καταστάσεως, επηρεάσθη εις τοιούτον βαθμόν ούτως ώστε να μη ηδύνατο ούτος κατά τον χρόνον αμέσως μετά την
15 14ην Αυγούστου 1974 να ανταποκριθή προς τας συμβατικές αυτού υποχρεώσεις εξ ων προέκυψε η οφειλή ή οφειλέτην του οποίου αγνοείται η τύχη συνεπεία της Τουρκικής εισβολής και περιλαμβάνει συνοφειλέτην και εγγυητήν παντός τοιούτου οφειλέτου."

- Από τον πιο πάνω ορισμό προκύπτει ότι εκείνο που το Δικαστήριο έχει να αποφασίσει σε μια αίτηση όπως η πα-
20 ρούσα είναι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των διαδίκων σε σχέση με τη συγκεκριμένη οφειλή που αποτελεί το αντικείμενο της αίτησης. Σχετική επί του προκειμένου είναι η απόφαση στην υπόθεση *Λώρη Τρύφωνος και άλλου ν. Famagusta Shipping Co. (1957) Ltd, (1981) 1*
25 *Α.Α.Δ. 137*. Έπεται ότι το μέγεθος της οφειλής αυτής είναι ένας από τους σχετικούς παράγοντες που θα ληφθούν υπόψη για να διαπιστωθεί η δυνατότητα ή η αδυναμία του οφειλέτη να ανταποκριθεί σ' αυτή. Όπως δε έχει λεχθεί στην υπόθεση *Χριστάκη Ευαγγέλου και άλλου ν. Σταύρου*
30 *Αμπίζα και άλλου (1982) 1 Α.Α.Δ. 41*, το Δικαστήριο προβαίνει σε εκτίμηση του μεγέθους της απώλειας που ο οφειλέτης έχει υποστεί σαν αποτέλεσμα της Τουρκικής εισβολής και της οικονομικής του κατάστασης όπως έχει διαμορφωθεί από τα γεγονότα του 1974, σε συσχετισμό
35 πάντοτε προς την συγκεκριμένη συμβατική του υποχρέωση, και ακολούθως αποφασίζει κατά πόσον ο οφειλέτης είναι σε θέση να ανταποκριθεί σ' αυτή.

Η προσέγγιση του πρωτόδικου Δικαστηρίου στην παρούσα υπόθεση αντικατοπτρίζεται στο πιο κάτω απόσπασμα της απόφασής του:

"Προχωρών εις το ερώτημα κατά πόσον και εις 5
 ποίον βαθμόν επηρεάσθη η εργασία ή επιχείρησις του
 Αιτητού έχω να παρατηρήσω ότι ασφαλώς το εισόδημά
 του εκ της εργασίας ως καθηγητής δεν φαίνεται να είχε
 επηρεασθή καθόλου εκ της εκρύθμου καταστάσεως, το
 εισόδημά του όμως από τας προαναφερθείσας καλλιερ- 10
 γείας ουσιαστικά απωλέσθη εξ ολοκλήρου μειώνοντας
 περίπου εις το ήμισυ το συνολικόν εισόδημα του Αιτη-
 τού. Λαμβανομένων υπ' όψιν των οικονομικών υποχρε-
 ώσεων του Αιτητού όπως έχουν εκτεθεί ενώπιον του
 Δικαστηρίου κατά τον αμέσως μετά την Τουρκικήν ει- 15
 σβολήν χρόνον, πιστεύω ότι η μείωση του εισοδήματος
 του Αιτητού και επομένως ο επηρεασμός της εργασίας
 ή επιχειρήσεώς του εις τόσον δραστικόν βαθμό ήτο τέ-
 τοιος ώστε ο Αιτητής να μην δύναται να ανταποκριθή
 προς τας συμβατικάς αυτού υποχρεώσεις εξ ων προέ- 20
 κυψεν η οφειλή, ήτοι εις την αποπληρωμή του δανείου
 εκ της Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας Μόρφου,
 το οποίον ιδιαίτερος είχε συναφθή και διατεθή όπως
 ανέφερα δια τους σκοπούς της επιχειρήσεώς του εις
 Μόρφου.

Ως εκ τούτου πιστεύω ότι ο Αιτητής πρέπει να θεω- 25
 ρηθή ότι εμπίπτει εντός των προνοιών του νόμου ως
 πληγείς οφειλέτης και ότι δικαιούται εις την προστα-
 σίαν του νόμου και εις τας αναλόγους θεραπείας τας
 οποίας συνεπάγεται".

Τόσο η προσέγγιση όσο και το συμπέρασμα του πρωτό- 30
 δικου Δικαστηρίου είναι κατά τη γνώμη μας ορθά και δεν
 έχουμε ικανοποιηθεί ότι συντρέχει οποιοσδήποτε λόγος
 για την ανατροπή του επίδικου συμπεράσματος.

Για τους λόγους που έχουμε εκθέσει πιο πάνω η έφεση 35
 απορρίπτεται με έξοδα σε βάρος των εφεσεϊόντων.

Έφεση απορρίπτεται με έξοδα.